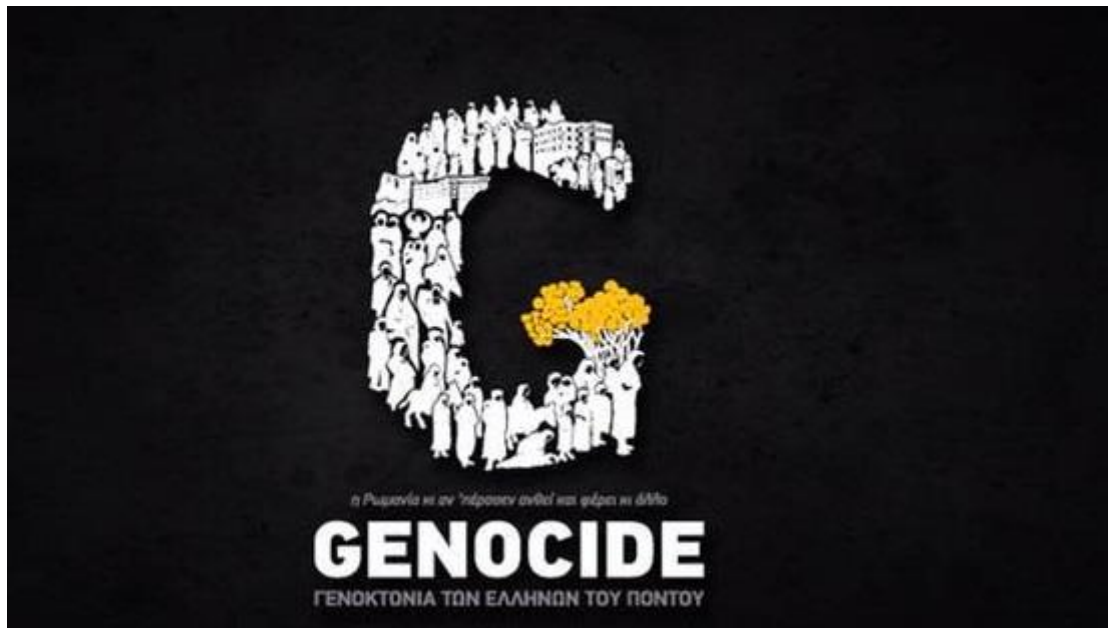

Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου

...Διανύουμε την τελευταία εβδομάδα πριν την Μεγάλη Εβδομάδα της Ορθοδοξίας. Την εβδομάδα των Παθών του Θεανθρώπου, που καταλήγει στην Σταύρωση, την Ταφή και την Ανάσταση και που εφέτος εορτάζεται την πρώτη εβδομάδα του Μάη. Έναν μήνα αφιερωμένο στην μνήμη της Γενοκτονίας του Ποντιακού Ελληνισμού. Οι σκέψεις και οι συνειρμοί με τα πάθη και τον θάνατο χιλιάδων Ελλήνων που ζούσαν έξω από τα σύνορα του Ελληνικού κράτους είναι αυτονόητοι...

Έξω από τα σύνορα του νεοσύστατου Ελληνικού κράτους, σε μια περιοχή στα παράλια του Εύξεινου Πόντου που το 1918 είχε έκταση 71.500 τ.χλμ., έκταση που αντιστοιχεί περίπου στο ήμισυ της σημερινής Ελλάδος, οι απόγονοι των Αργοναυτών έμελλε να ζήσουν τον ξεριζωμό, τους βασανισμούς και τις εκτελέσεις από τους Μουσουλμανικούς πληθυσμούς της παρακμάζουσας Οθωμανικής Αυτοκρατορίας με κορύφωση των γεγονότων την περίοδο 1914-1923 και το κίνημα των Νεότουρκων.

Στα παράλια του Εύξεινου Πόντου, που οι Ίωνες της Μιλήτου αποίκησαν το 785 π.Χ. και που έκτοτε, μέσα στο πέρασμα των αιώνων από τα Αλεξανδρινά χρόνια, την Ρωμαϊκή περίοδο και τους Βυζαντινούς χρόνους, ο εξελληνισμός της περιοχής προχωρεί όλο και βαθύτερα προς

την ενδοχώρα, διαδραματίστηκε μία από τις πιο σκοτεινές περιόδους του Ελληνισμού.

Την εμπορική, οικονομική, πνευματική και κοινωνική άνοδο που είχαν πετύχει οι Έλληνες του Πόντου από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα ως τις αρχές του 20^{ου} αιώνα ακολούθησε μία συνεχιζόμενη παρακμή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Η πλειονότητα των Τούρκων υπηκόων της Αυτοκρατορίας θεωρούσε υπεύθυνους του χριστιανικούς πληθυσμούς. Όλη αυτή η φθίνουσα πορεία της άλλοτε πανίσχυρης Σουλτανικής Ηγεμονίας οδήγησε στην έκρηξη του κινήματος των Νεότουρκων, το οποίο αρχικά είχε υιοθετήσει φιλελεύθερες και δημοκρατικές αρχές. Πολύ γρήγορα όμως οι ελπίδες και προσδοκίες των μειονοτήτων διαψεύστηκαν και οι Νεότουρκοι στράφηκαν στον εθνικισμό και τον σοβινισμό. Έως το 1912, τα εδάφη του Οθωμανικού κράτους είχαν μειωθεί κατά 40%, έχοντας χάσει τα εδάφη στην Ευρωπαϊκή Ήπειρο και το σύνολο σχεδόν των Αραβικών επαρχιών τους. Το μόνο που απέμενε ήταν η λήψη «προληπτικών μέτρων» για την επιβίωση του κράτους τους, κάτι που αποφάσισαν να υλοποιήσουν εκδιώκοντας αρχικά και αφανίζοντας εν-συνεχεία τους μειονοτικούς χριστιανικούς πληθυσμούς ολόκληρης της Μικράς Ασίας, όπως τους Αρμένιους, τους Ασσυροχαλδαίους και τους ελληνικής καταγωγής πληθυσμούς του Πόντου, της Ιωνίας και της Καππαδοκίας. Την πρόταση για τη βίαιη απομάκρυνση των Ποντίων από τις πατρογονικές τους εστίες προς τα ενδότερα της Μικράς Ασίας εισηγήθηκε προς τις Οθωμανικές αρχές ο στρατιωτικός σύμβουλος της αυτοκρατορίας, Γερμανός Αντιστράτηγος LimanVonSanders.

Από το 1914 αρχίζουν οι βίαιες εκτοπίσεις των Ελλήνων από την Ιωνία και την Ανατολική Θράκη με πολλά θύματα. Το 1915 λαμβάνει χώρα η γενοκτονία των Αρμενίων, ενώ το 1916 αρχίζει η συστηματική εξόντωση των Ελλήνων της ποντιακής ενδοχώρας. Τον Δεκέμβριο του 1916 εκπονήθηκε από τους Τούρκους στρατηγούς Εμβέρ και Ταλαάτ σχέδιο εξόντωσης του άμαχου ελληνικού πληθυσμού του Πόντου που προέβλεπε, «άμεση εξόντωση μόνον των ανδρών των πόλεων από 16 έως 60 ετών και γενική εξορία όλων των ανδρών και γυναικοπαίδων των χωριών στα ενδότερα της Ανατολής με πρόγραμμα σφαγής και εξόντωσης». Πόλεις και χωριά κάηκαν, πολλοί Πόντιοι και Πόντιες δολοφονήθηκαν, ατιμάστηκαν, εξορίστηκαν ή έφευγαν ομαδικά στα δάση και στα βουνά για να γλυτώσουν την μανία των Νεότουρκων. Όσοι άνδρες συλλαμβάνονταν προωθούνταν στο εσωτερικό της Μικράς Ασίας και χρησιμοποιούνταν στα Τάγματα Εργασίας (ΑμελέΤαμπουρού) στα οποία αναγκάζονταν σε βαριές εργασίες υπό απάνθρωπες συνθήκες, καταδικασμένοι σε θάνατο από την κακουχία και τις αρρώστιες.

Σύμφωνα με τη Μαύρη Βίβλο του Κεντρικού Συμβουλίου των Ποντίων στην Αθήνα, έως το 1922 οι Νεότουρκοι και οι Κεμαλικοί με τα σκληρά μέτρα που έλαβαν εναντίον των Ελλήνων του Πόντου, με τη μέθοδο των εξοριών, βιασμών, σφαγών, εξανδραποδισμών και απαγχονισμών, εξόντωσαν 303.238 Ποντίους σε σύνολο 700.000 κατοίκων, αριθμός που αναγνωρίστηκε επίσημα, πριν το 1914, από την κυβέρνηση του Κιαμήλπασσά. Μέχρι την άνοιξη του 1924 το

μαρτυρολόγιο των Ποντίων περιέλαβε ακόμα 50.000 νεομάρτυρες, στην πλειοψηφία τους γυναικόπαιδα.

Η εκρίζωση των Ελλήνων του Πόντου είναι από τα πρωτοφανή εγκλήματα στην ανθρώπινη ιστορία. Ύστερα από 27 αιώνες ζωής, ένας λαός εκριζώθηκε αφήνοντας πατρογονικές εστίες, εκκλησίες, τάφους προγόνων και ρίχτηκε στις ακτές της Ελλάδος. Οι μαρτυρίες από τους πρόσφυγες που γλύτωσαν την μανία των Τούρκων πάμπολλες καθώς κάθε ποντιακή οικογένεια είχε να διηγηθεί και από μία. Κοινός παρανομαστής όλων των ιστοριών ένας. Ο χαμός αγαπημένων προσώπων. Γονείς, παιδιά και αδέρφια σκοτώθηκαν, πέθαναν από τις κακουχίες στην πορεία για την μητροπολιτική Ελλάδα ή έμειναν πίσω καθώς χάθηκαν μέσα στον γενικευμένο πανικό.

Ενδεικτική ιστορική καταγραφή των θυσιών και των μαρτυριών που πέρασαν οι Έλληνες του Πόντου είναι η σφαγή των νηπίων της Σάντας το φθινόπωρο του 1921. Ένα σύμπλεγμα επτά ορεινών χωριών που απαριθμούσε 5.000 ελληνικές ψυχές, οι οποίες δεν πρόλαβαν να καταφύγουν στα βουνά. Ο κλοιός που είχαν σχηματίσει οι Οθωμανοί άρχισε να σφίγγει ασφυκτικά, αναγκάζοντας τα γυναικόπαιδα να ακολουθήσουν τους άνδρες στα απόκρημνα βουνά προκειμένου να γλυτώσουν τον εκτοπισμό τους στα βάθη της Μικράς Ασίας. Ο αείμνηστος Κώστας Κουρτίδης, γράφει στο ημερολόγιό του:

«Η νύχτα αυτή ήταν η πιο τρομακτική νύχτα που έζησα στη ζωή μου. Κάνοντας πρόχειρα προχώματα παραταχτήκαμε για μάχη. Γυναίκες και παιδιά, 300 περίπου, μαζεύτηκαν λίγο πιο πάνω μέσα σε μια σπηλιά, τους οποίους φυλούσαν περίπου 120 νέοι άοπλοι. Επί εννιά ώρες αγωνιζόμασταν ενάντια στον τουρκικό στρατό, που μας περικύκλωσε από παντού, εκτός από μια δίοδο προς το δάσος Βαϊβάτερε, για να έχουμε διέξοδο την τελευταία στιγμή».

Το βαθύ σκοτάδι έδωσε την ευκαιρία στα γυναικόπαιδα και τους αντάρτες να κρυφτούν σε μια βαθιά σπηλιά. Ωστόσο έπρεπε να λάβουν άμεσα αποφάσεις αφού και επαρκή πυρομαχικά δεν υπήρχαν, αλλά και επειδή υπήρχε κίνδυνος εγκλωβισμού τους από τους Τούρκους, με το πρώτο φως της ημέρας. Τελικά αποφασίζεται να διαφύγουν μέσα στο σκοτάδι, περνώντας κοντά από τις τουρκικές γραμμές. Ωστόσο υπήρχε ένας αστάθμητος παράγοντας. Τα βρέφη που είχαν μαζί τους και με το ξαφνικό κλάμα τους θα μπορούσαν να προδώσουν την προσπάθεια διαφυγής τους, με ολέθριο για όλους αποτέλεσμα.

Ήταν η πλέον τραγική στιγμή. Όταν μοιραίες και απελπισμένες μάνες υπάκουσαν στη διαταγή και παρέδωσαν τα βρέφη τους στους αντάρτες, για να τα σφάξουν. Ούτε να κλάψουν δεν μπόρεσαν εκείνες οι τραγικές μάνες, για να μη προδοθεί η θέση τους. Επτά βρέφη θυσιάστηκαν, προκειμένου να διαφύγουν και να διασωθούν τελικά 300 Έλληνες της Σάντας.

Γράφει ο Κουρτίδης στο ημερολόγιό του:«... Πολλά παιδιά τότες, επειδή αι γυναίκες των δεν μπορούσαν να σταματήσουν τας φωνάς των παιδιών τους, και μη θέλοντας να χωρισθούν εξ ημών, τα σκότωσαν και τα άφησαν επί τόπου»

Όταν ξημέρωσε και οι Τούρκοι ξεκίνησαν την επιχείρηση εναντίον των ανταρτών, αντίκρισαν τα επτά βρέφη σφαγμένα και τρομοκρατήθηκαν. Λέγεται πως ο ίδιος ο επικεφαλής μέραρχος έδωσε διαταγή για οπισθοχώρηση λέγοντας πως:«Άνθρωποι που σκότωσαν τα παιδιά τους είναι αδύνατον να πιαστούν και άρα είναι περιττό να μείνουμε άλλο εδώ».

Χρέος πλέον του απανταχού Ποντιακού Ελληνισμού είναι η παγκόσμια αναγνώριση της Γενοκτονίας του Πόντου. Ένα χρέος που πρέπει να υλοποιηθεί για να δικαιωθούν και να αναπαυθούν 353.000 αδικοχαμένες ψυχές, θύματα ενός ακραίου εθνικισμού. Ενός

εθνικισμού ο οποίος κάνει σήμερα αισθητή την παρουσία του σε κάθε γωνιά του πλανήτη.

Εις μνήμην...

Βιβλιογραφία:

[https://el.wikipedia.org/wiki/Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου](https://el.wikipedia.org/wiki/Γενοκτονία_των_Ελλήνων_του_Πόντου)

[https://el.wikipedia.org/wiki/Τάγματα Εργασίας \(Οθωμανική Αυτοκρατορία\)](https://el.wikipedia.org/wiki/Τάγματα_Εργασίας_(Οθωμανική_Αυτοκρατορία))

<https://www.monastiria.gr/2012-06-15-13-15-21/>

<https://www.ieidiseis.gr/ellada/93564/vlasis-agtzidis-i-genoktonia-ston-ponto-to-elliniko-olokaytoma>

<https://www.annatsimou.gr/post/σεπτεμβρης-1921-η-σφαγη-των-νηπιων-της-σαντας>

<https://www.pontosnews.gr/497313/pontos/genoktonia/i-sfagi-ton-nipion-tis-santas/>